

कार्यकारी सारांश

6,00,000 TPA (0.6 MTPA) चा उत्पादन क्षमताचे आयर्न ओर
बेनिफीकेशन 4,00,000 TPA (0.40 MTPA) चा उत्पादन क्षमताचे
आयर्न ओर पेलेट प्लांट

प्रकल्प प्रस्तावक

मेसर्स दिनानाथ अलॉर्ड स्टील मॅन्युफ्यक्चरिंग प्रा. लि.

प्लॉट नं. B-3/1, मुल MIDC, जिल्हा : चंद्रपूर

तर्फे

पोल्यूशन & इकॉलॉजी कन्ट्रोल सर्विसेस,

Accreditation no.: QCI/NABET/ENV/ACO/21/162

Extension Letter: QCI/NABET/ENV/ACO/21/1730 dated 13th May 2021

कार्यकारी सारांश

1. प्रकल्पाचे नाव व ठिकाण

मेसर्स दिनानाथ अलॉईड स्टील मॅन्युफ्यक्चरिंग प्रा. लि. ने प्लॉट नं. B-3/1, मुल MIDC, जिल्हा : चंद्रपूर येथे 6,00,000 TPA (0.6 MTPA) चा उत्पादन क्षमताचे आयर्न ओर बेनिफीकेशन 4,00,000 TPA (0.40 MTPA)चा उत्पादन क्षमताचे आयर्न ओर पेलेट प्लांट प्रस्तावित केलेले आहे.

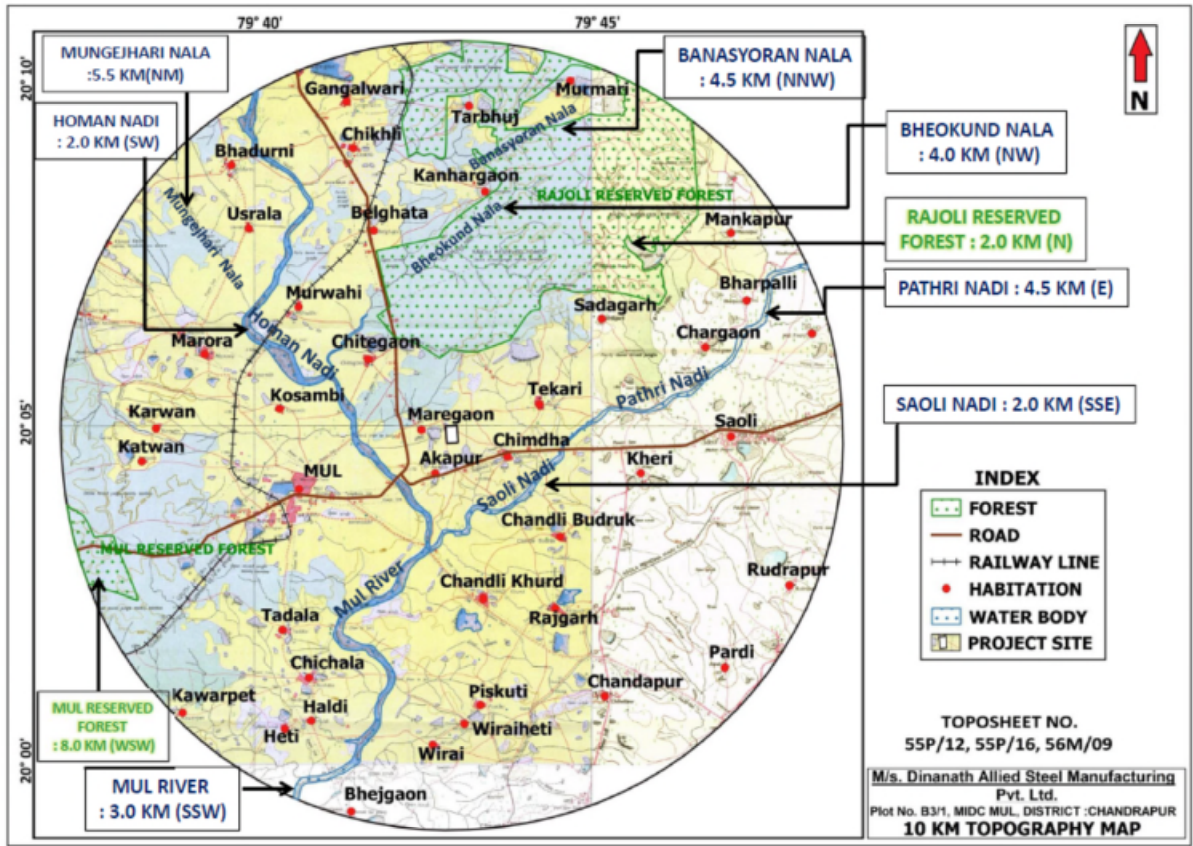
प्रकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये

प्रकल्पचे नाव	:	मेसर्स दिनानाथ अलॉईड स्टील मॅन्युफ्यक्चरिंग प्रा. लि.
प्रकल्प क्षेत्र	:	प्लॉट नं. B-3/1, मुल MIDC, जिल्हा : चंद्रपूर
सद्याचा प्रस्ताव	:	6,00,000 TPA (0.6 MTPA) चा उत्पादन क्षमताचे आयर्न ओर बेनिफीकेशन 4,00,000 TPA (0.40 MTPA)चा उत्पादन क्षमताचे आयर्न ओर पेलेट प्लांट
जमीन क्षेत्र	:	14.0 हेक्टर
प्रकल्पाचे मुल्य		90.0 कोटी

अनु क्र.	विवरण	माहिती
1.	प्रकल्पाची माहिती	
i	गाव	मुल MIDC
ii	जिल्हा	चंद्रपूर
iii	राज्य	महाराष्ट्र
iv	सह-निर्देशांक	A 20° 4'49.28"N 79°42'53.71"E B 20° 5'4.49"N79°42'52.65"E C 20° 5'5.09"N79°43'2.90"E

		D 20° 4'49.75"N79°43'3.80"E
v	स्थलाकृती नं.	55 P/12, 55 P/16, 56 M/9
vi	समुद्र सपाटीपासून उंची	198 MSL
vii	जवळचा राजमार्ग	SH - 7 : 750 मी. (द.) SH - 9 : 1.5 कि.मी. (प.)
viii	जवळचे विमानतळ	डा. बाबासाहेब आंबेडकर इंटरनॅशनल विमानतळ: 128.0 कि.मी. (उ.उ.प.)
ix	जवळचे रेल्वे स्टेशन	मुल रेल्वे स्टेशन : 6.5 कि.मी. (प.द.प.)
x	जवळचे गाव	चितेगाव : 500 मी. (प.)
xi	जलसाठा	मुल नदी : 3.0 कि.मी. (द.द.प.) होमन नदी : 2.0 कि.मी. (द.प.) सावली नदी : 2.0 कि.मी. (द.द.पू.) पाथरी नदी : 4.5 कि.मी. (पू.) बनस्योकुंड : 4.5 कि.मी. (उ.उ.प.) भेवोकुंड नाला : 4.5 कि.मी. (उ.उ.प.) मुंगेझारी नाला : 5.5 कि.मी. (उ.प.)
xii	वने	रजोली राखीव वन : 2.0 कि.मी. (उ.) मुल आरक्षित वन : 8.0 कि.मी. (प.द.प.)
xiii	इकोलॉजी संवेदनशील क्षेत्र जसे वन्यजीव अभयारण्य, राष्ट्रीय उद्यान व जीवावरण	कार्यालयिन ज्ञापन F.No. 22-43/2018 -IA.III दिनांक अनुसार 8 ऑगस्ट 2019 अनुच्छेद 4 (ii) , प्रस्तावित प्रकल्प स्थळ ताडोबा अंधारी व्याघ्र प्रकल्पाच्या विस्तारित सिमेच्या 10 कि.मी. त्रिज्येमध्ये आहे.
xiv	शाळा	1) सुभाष प्राथमिक शाळा : 4.0 कि.मी. (द.प.) 2) बल्लारपूर पब्लिक स्कूल : 6.0 कि.मी. (द.प.) 3) राजगड शासकीय शाळा : 4.5 कि.मी. (प.)
xv	रुग्णालय	1) शिरपूरवार हॉस्पिटल, मुल : 4.0 कि.मी. (द.प.) 2) मॅनस्मिथ हॉस्पिटल : 7.0 कि.मी. (पू.)

स्थळाकृति नकाशा खालिल आकृतीमध्ये दर्शविला आहे.

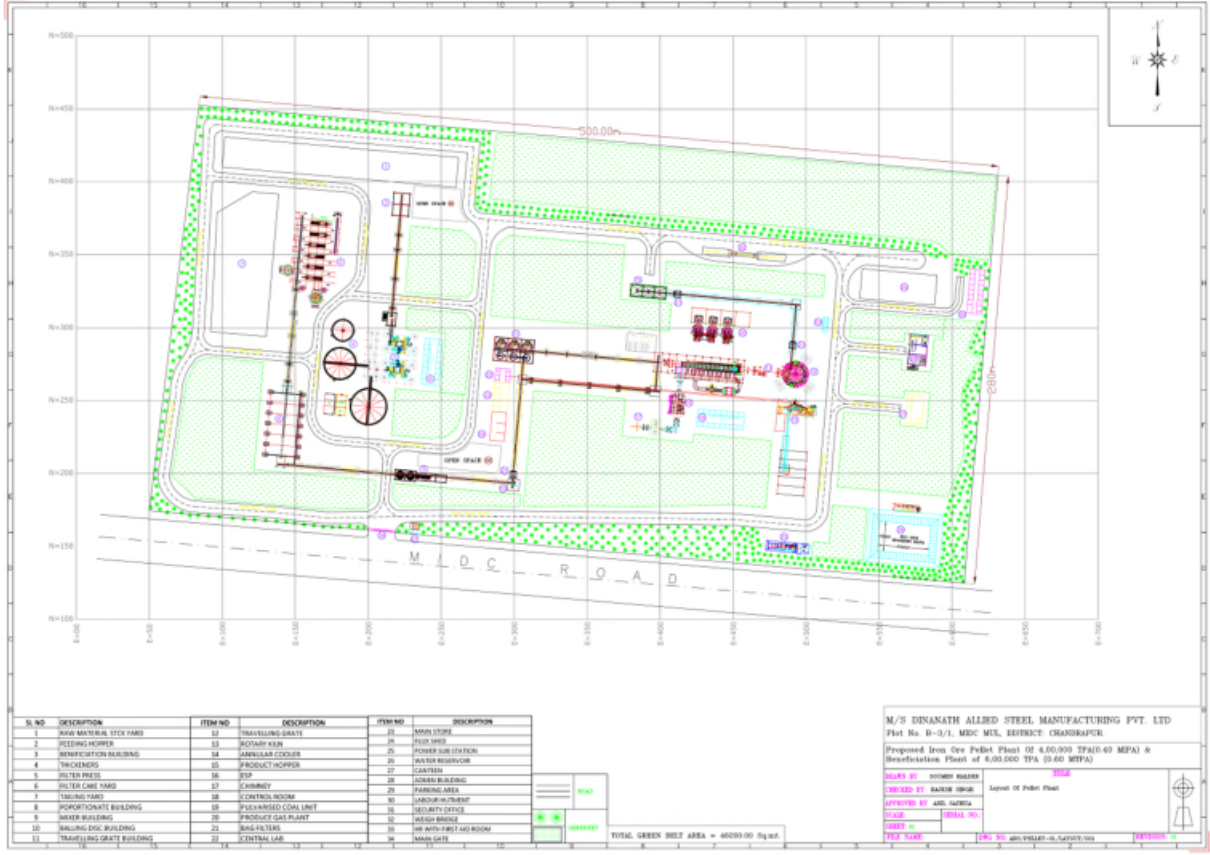

स्रोत : गुगल अर्थ

गुगल प्रतिमा

प्रकल्प लेआउट

2. उत्पादन व क्षमता

मेसर्स दिनानाथ अलॉईड स्टील मॅन्युफ्यक्चरिंग प्रा. लि. ने प्लॉट नं. B-3/1, मुल MIDC, जिल्हा : चंद्रपूर येथे 6,00,000 TPA (0.6 MTPA) चा उत्पादन क्षमताचे आयर्न ओर बेनिफीकेशन आयर्न व 4,00,000 TPA (0.40 MTPA) चा उत्पादन क्षमताचे आयर्न ओर पेलेट प्लांट प्रस्तावित केलेले आहे.

जमीन, कच्चा माल, पाणी, वीजेची आवश्यकता, पुरवठा स्रोतांसह
जमिनीची आवश्यकता

एकूण प्रकल्प क्षेत्र 14.00 हे. MIDC ने दिलेली आहे त्याच्या 33 टक्के जमीन हरित पट्टा म्हणून विकसित केल्या जाईल

कच्चा माल

प्रस्तावित युनिटसाठी कच्च्या मालाची आवश्यकता खालील तक्त्यात दिलेली आहे.

आवश्यक कच्चा मालाचा तपशील

अनु क्र.	कच्चा माल	वार्षिक आवश्यकता	संभाव्य स्रोत
बेनिफीकेशन प्लांट			
1	आयर्न ओर फाईन्स	6,00,000TPA	खाणी आणि स्थानिक बाजार
पेलेट प्लांट			
1.	आयर्न ओर फाईन्स	460000 TPA	कॅप्टिव्ह बेनिफीकेशन प्लांट
2.	चुर्णित कोळसा	6000 TPA	आयातित कोळसा, WCL
3.	बेटोनाईट	4500 TPA	गुजरात
4.	लाइमस्टोन / डोलोमाइट	4800 TPA	स्थानिक बाजार
5.	गॅसिफायरसाठी कोळसा	15000 TPA	इंडियन कोल, WCL

पाण्याची आवश्यकता

प्रस्तावित प्रकल्पासाठी एकूण 515 KLD पाण्याची आवश्यकता आहे जे MIDC द्वारे पुरविल्या जाते.

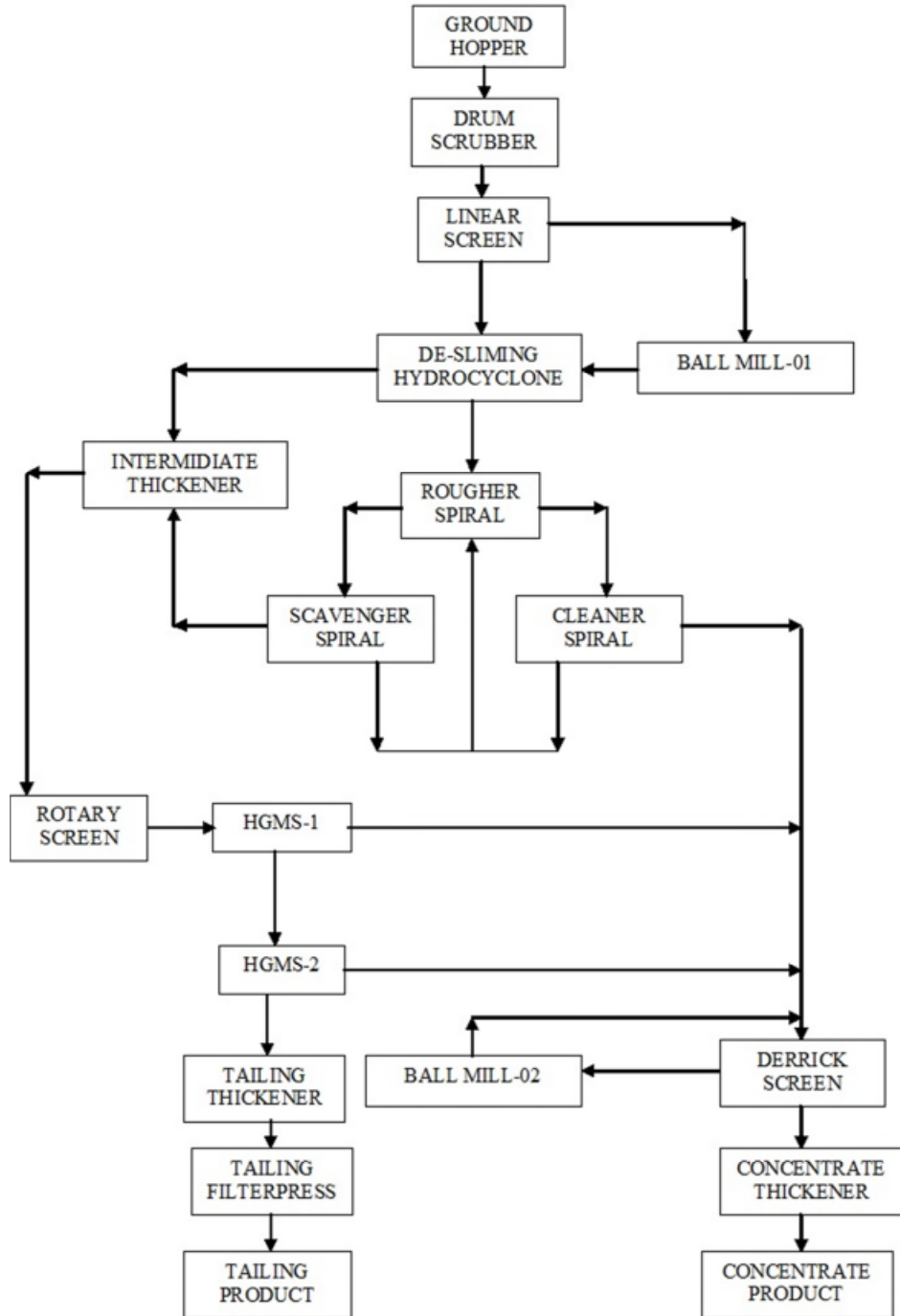
एकूण पाण्याची आवश्यकता (m³/day)

अनु क्र.	उद्देश्य	मात्रा (m ³ /day)	सांडपाणी उत्पादन	तोटा	शेरा
1	पेलेटायझेशन प्रक्रिया (भट्टी, TG, बॉलिंग डिस्क कुलिंग इत्यादि)	150	120	30	पुनःचक्रित आणि प्रक्रियेत पुन्हा वापरला जाईल.
2	बेनिफीकेशन प्लांट	350	280	70	पुनःचक्रित आणि प्रक्रियेत पुन्हा वापरला जाईल.
3	पिण्यासाठी आणि घरगुती वापर	10	8	2	8 m ³ /दिवसाचा प्रक्रियाकृत केले जाईल आणि पुन्हा वापरला जाईल.
4	वृक्षारोपण	5	-	5	-
	एकूण	515	408	107	

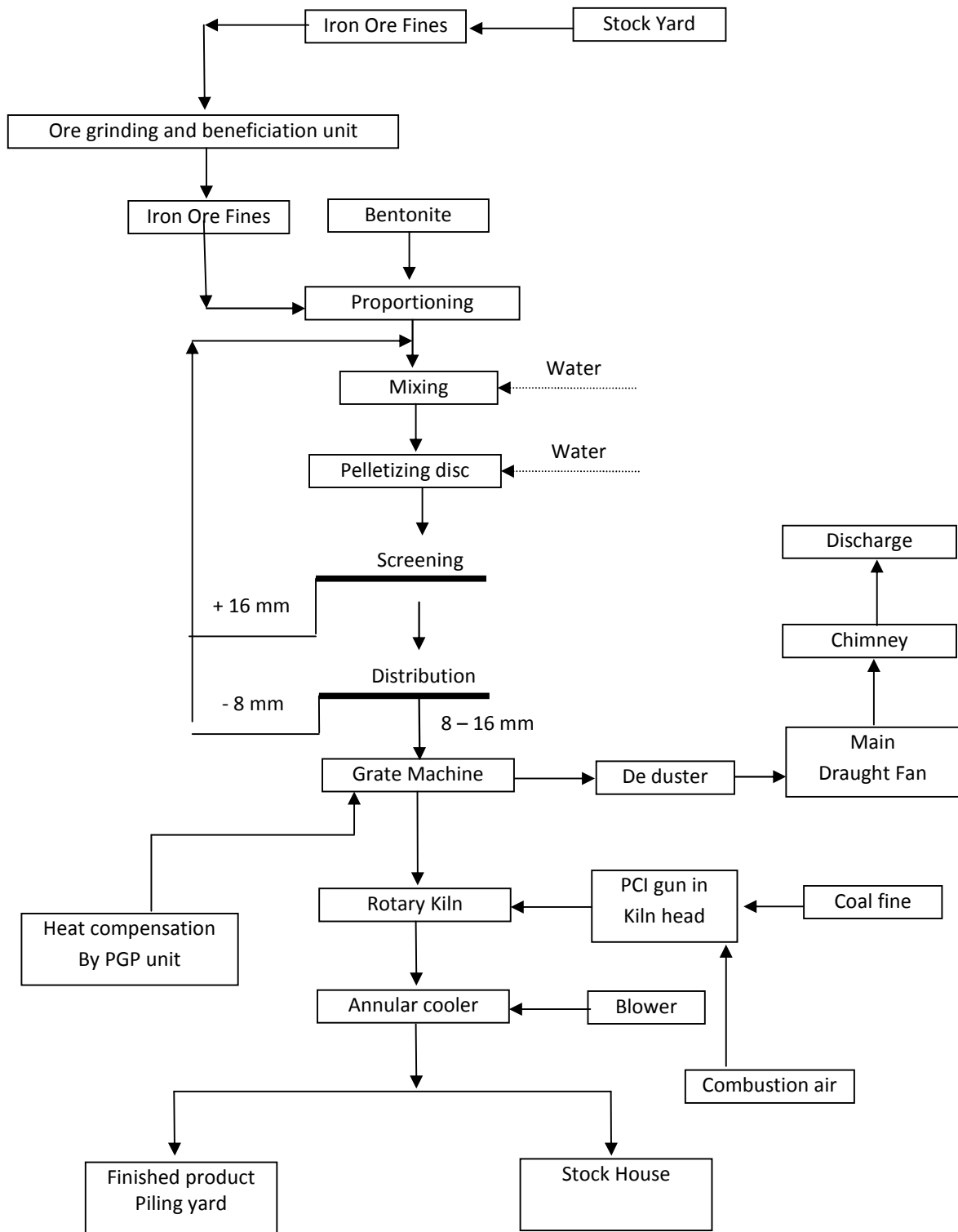
वीजेची आवश्यकता

प्रस्तावित प्रकल्पाकरिता 5.0MVA वीजेची आवश्यकता आहे. ही आवश्यक वीज राज्य विद्युत महामंडळामार्फत घेण्यात येईल.

3 प्रक्रिया वर्णन

आयर्न ओर बेनिफिकेशन प्रक्रियेचा प्रवाह तक्ता

आयर्न ओर पेलेट प्लांट प्रक्रियेचा प्रवाह तक्ता

4. शमन उपाय योजना

वायु प्रदूषण नियंत्रण

- या संयंत्रामध्ये वायु प्रदूषणाचे प्रमुख दोन स्रोत आहेत, विविध सामग्री हाताळणी व स्थलांतरण केंद्रापासून होणारे उडणारे उत्सर्जन व विविध प्रज्वलन युनिट पासून निर्मित होणारी फ्ल्यू गॅस 55 मी. उंच चिमनीच्या आधी विशिष्ट आकाराचे ESP वायु प्रदूषण नियंत्रण प्रणाली म्हणून लावण्यात येईल व स्वच्छ वायु चिमनीच्या माध्यमाने बाहेर काढण्यात येईल, यामुळे धुळ तिव्रता निर्धारित प्रमाणात राहील.
- आयर्न ओर फाइन्सच्या आवारामध्ये यथायोग्य धुळ दमन प्रणाली आंतरिक रस्त्यांवर पाण्याची फवारणी, वाहनांची नियमित तपासणी व देखरेख प्रस्तावित आहे, आयर्न ओर फाइन्स असलेले ट्रक/डंपर्स ताडपत्रीने आवरण युक्त असल्याची खात्री केली जाईल.

ध्वनी प्रदूषण नियंत्रण

- संयंत्राच्या प्रक्रिये दरम्यान, ध्वनी पातळीत वाढ होईल व ती पातळी संयंत्र सीमेमध्ये 75dB पेक्षा कमी ठेवण्यात येईल.
- OSHA (व्यवसायिक सुरक्षा व आरोग्य प्रशासन) प्रमाणकांच्या आवश्यकतेनुसार ध्वनी पातळी कमी करण्याकरिता आवश्यक सुरक्षिततेचे उपाय केले जातील.

जल प्रदूषण नियंत्रण

- पानी पुनर्प्राप्ती करिता दिनानाथ अलॉईड स्टील म्यॅन्युफ्यक्चरिंग प्रा. लि. यांनी थिकनर आणि फिल्टर प्रेस प्रस्थापनेचा प्रस्ताव केलेला आहे.
- कमीतकमी स्वच्छ पाण्याचा वापर करण्याचा प्रयत्न केला जाईल व अधिकाधिक वॉशिंगकरिता पुनर्वापर केला जाईल.
- निर्मित व घरगुती सांडपाणी बंद STP प्रकारच्या मध्ये प्रक्रियाकृत केले जाईल

गॅसिफायर सह पेलेट प्लांट

डि-डस्टिंग उपकरणापासून निर्मित धुळीच्या प्रक्रियेमध्ये पुर्नवापर करण्यात येईल निर्मित घनकचरा व त्याचे व्यवस्थापन/विल्हेवाट खाली दिलेले आहे.

अॅश	2490 TPA	विटा तयार करणे व परिसर समतल करण्यात अॅश वापरण्यात येईल.
टार	450 KL/A	कोल गॅसिफायर प्लांट पासून निर्मित टार पेलेट क्लिन बर्नर मध्ये परत वापरण्यात येईल.
टेलिंग्ज	90,000 TPA	टेल स्लरी काही दिवस प्रकल्प क्षेत्रातील निश्चित ठिकाणी ठेवण्यात येईल, जो पर्यंत त्याचा वापर तटबंदी, रस्ता तयार करणे, सखल भाग भरणे आणि सिमेंट उत्पादनात वापर केला जाईल.

हरितपट्टा विकसित करणे

क्षेत्राची सौंदर्य गुणवत्तेत व्यतिरिक्त वृक्ष उडणारे उत्सर्जन शोषित करण्यास व ध्वनी क्षिण करण्यास मदत करतात. प्रकल्पामध्ये पर्याप्त वृक्षारोपण व हरित पट्टा विकसित करण्यात येईल. प्रकल्प सीमेच्या भितीच्या बाजूने जवळपास 4.62 हे परिसरात व काही मोकळ्या जागेत हरित पट्टा विकसित केला जाईल. हरित पट्ट्याच्या विकासाकरिता स्थानिक उपलब्ध असलेली झाडे लावण्यात येतील.

5. भांडवली मुल्य

प्रस्तावित प्रकल्पाचे एकूण मुल्य रू. 90 करोड आहे.

6. प्रकल्पाकरिता क्षेत्राची निवड

प्रस्तावित प्रकल्पा खलॉट नं. B-3/1, मुल MIDC, जिल्हा : चंद्रपूर खालिल कारणांकरिता प्रस्तावित प्रकल्पाचे स्थळ निश्चित केले गेले.

- जमीन MIDC मध्ये आहे.
- प्रकल्प क्षेत्रात कोणतेही वन जमीन नाही.
- गावठाना/पुनर्वसनाची आवश्यकता नाही.
- पुरातत्व संग्रहालय व संरक्षण प्रतिष्ठापना नाहीत.
- प्रकल्प क्षेत्रात नाला/जलाशय, सार्वजनिक रस्ते, वन नाहीत
- कच्चा मालाची उपलब्धता
- पाण्याची उपलब्धता
- सुनिश्चित वीज पुरवठा
- तयार उत्पादनाकरिता बाजारपेठेची उपलब्धता.
- सुनिश्चित वीज पुरवठा

7. पायाभूत पर्यावरणीय माहिती

आधारभूत निरीक्षण 1 फेब्रुवारी 2021 ते 30 एप्रिल 2021 या दरम्यान केले गेले.

वायु पर्यावरण

प्रकल्प क्षेत्राच्या सभोवतालील कि.मी. त्रिज्येचा अभ्यास क्षेत्रासंबंधित परिवेशी वायु गुणवत्ता पायाभूत माहिती तयार करते. क्षेत्रातील वायु प्रदूषणाचे विविध स्रोत वाहतूक प्रणाली, गावातील कच्च्या रस्त्यावरील धुळ व स्थानिक ईंधनाचे प्रज्वलन हे राहतील. पायाभूत वायु गुणवत्तेच्या संवेक्षणाचे प्रमुख उद्देश्य त्या क्षेत्राच्या सद्याच्या वायु गुणवत्तेचे मुल्यमापन करणे हे आहे. प्रस्तावित प्रकल्पाच्या प्रक्रिये दरम्यान परिवेशी वायु गुणवत्तेच्या प्रमाणकाच्या मुल्यमापन निश्चितीमध्ये याचा वापर होईल.

परिवेशी वायु गुणवत्ता मोजण्या करिता प्रबळ वायु दिशेवर आधारित 8 ठिकाणांची निवळ करण्यात आली, खालील श्रेणित आढळली.

PM₁₀ : 37.4 -61.3 µg/m³.

PM_{2.5} : 17- 33.4 µg/m³

SO₂ : 6.8 – 22.5 µg/m³

NO_x : 12.0- 35.6 µg/m³

आद्योगिक क्षेत्र निवासी, ग्रामिण क्षेत्र (CPCB Norms)	PM ₁₀	PM _{2.5}	SO ₂	NO _x
	100 µg/m ³	60 µg/m ³	80 µg/m ³	80 µg/m ³

सर्व प्राचलांची तिब्रता राष्ट्रीय परिवेशी गुधवत्तेच्या NAAQS प्रमाणकाच्या आत आढळली. प्रस्तावित प्रकल्पामुळे चिमनी पासून होणारे उत्सर्जन, फ्युजीटीव उत्सर्जन, वाहनामुळे होणाऱ्या उत्सर्जनामुळे पायाभूत तीब्रतेवर सिमांत वाढ होईल.

जल पर्यावरण

8 भुजल व 8 भूपृष्ठजलाचे एकुण 16 नमुने गोळा करून विश्लेषण करण्यात आले. पाण्याच्या नमुन्याचे विश्लेषण, पाणी व सांडपाण्याची विश्लेषण पद्धती, अमेरिकन पब्लिक हेल्थ असोशिएशन (APHA)पब्लिकेशन च्या प्रमाणित पद्धतीच्या अनुसार करण्यात आले.

माहितीनुसार असे निदर्शनास आले की भुजल तसेच भूपृष्ठजलाची गुणवत्ता पिण्याचे पाणी(IS 10500-2012)करिता अनुबंधीत प्रमाणात होती.

ध्वनी प्रदुषण

सर्व आठ ठिकाणी ध्वनीची पातळी राष्ट्रीय परिवेशी ध्वनी पातळी प्रमाणकासाठी पर्यावरण व वन मंत्रालयाच्या राजपत्राच्या अधिसुचनेत दिल्या प्रमाणे रहिवासी क्षेत्राकरिता 55.0 dB(A)किंवा75.0 dB(A)औद्योगिक क्षेत्राकरिता या प्रमाणे आहे.

जमीन पर्यावरण

मृदा नमुन्याचे गुणवैशिष्ट्यांची संबंधित प्राचला करिता विविध खोलीसह तीन स्थळांवर तुलना करण्यात आली. मृदा विश्लेषण अहवाल दर्शविते कि क्षेत्रातील माती झाडांच्या वाढीकरिता योग्य आहे.

आघाताची ओळख

अनु क्र.	प्रक्रिया / पध्दती उपकरण / क्षेत्र	संभाव्य आघात	सुरक्षा उपाययोजना	आपत्ती उद्भवल्यास करण्यात येणाऱ्या उपाययोजना
01	वाहक पट्टाप्रणाली आर्यन ओर, कोळसा इत्यादि कच्चा माल हाताळणी क्षेत्राकरिता	a) वाहक पट्टा जाम होणे b) वाहक पट्टा तुटणे c) वाहक प्रणाली पासून सामग्री उसळणे	a) सर्व वाहक पट्टे ट्रिप वायर प्रणाली सह पुरविण्यात येतील. b) अग्र व अंतिम भागाचे तुकडे नीप गार्ड द्वारा पुरविण्यात येतील c) प्रक्रिये दरम्यान वाहक पट्ट्या खालील हालचाली बंद राहतील d) वाहक पट्ट्याच्या दोन्ही बाजूला 750 मी.मी. रुंद चालण्याकरिता वाट हालचाली करिता ठेवण्यात येईल. e) इंजन युग्मन गार्ड सह पुरविण्यात येतील. f) सुरक्षिततेकरिता लॉक सह स्टॉप स्वच देण्यात येतील	प्रक्रिया थांबविण्यात येतील व जाम होण्याचे कारण शोधण्यात येईल. तुटलेला वाहक पट्टा बदलविण्यात किंवा दुरुस्त करण्यात येईल. उसळण्याचे कारण शोधण्यात येईल.
02	प्राथमिक क्रशर हॉपर	लाइमस्टोन किंवा कोळसा जाम होणे / हॉपर मध्ये जमा होणे	a) कोल यार्ड मधून भरण्यात येणारा लाइमस्टोन / कोळसा थांबविण्याकरिता लाल दिव्याचा संकेत देण्यात येईल.	हॉपर मध्ये साठलेली सामग्री मोकळी करण्याकरिता खडक तोडणाऱ्या अवजाराचा वापर

अनु क्र.	प्रक्रिया / पध्दती उपकरण / क्षेत्र	संभाव्य आघात	सुरक्षा उपाययोजना	आपत्ती उद्भवल्यास करण्यात येणाऱ्या उपाययोजना
			<p>b) यार्ड पर्यवेक्षकाला सूचना देण्यात येईल यार्ड पासून लाइमस्टोन व कोळसा पुरविण्यास प्रतिबंधित करण्यात येईल</p> <p>c) हॉपर मध्ये ओरच्या डंपिंग साठ्याला साखळी अडथळा</p> <p>d) जॉ क्रशर च्या वर सामग्री एकत्रित झाल्यास / साठविल्यास खालील स्लाइड गेट कमी करणे</p> <p>e) सामग्री एकत्रित झाल्यास गोफण / आकडा / कील सारख्या अवजारांचा वापर करून जाम मोकळा करणे. प्रक्रियेचे पर्यवेक्षण एका सक्षम पर्यवेक्षका द्वारे करणे.</p> <p>f) सुरक्षितते करिता स्टॉप स्विच ला लॉक पुरविणे</p>	
03.	यांत्रिक वायब्रो-फिडर	वायब्रो-फिडर व टेल व ड्रम मध्ये क्ले काढणे	<p>a) व्हाब्रो फिडर दुसऱ्या बेल्टशी इंटरलॉक केलेले असेल</p> <p>b) ट्रीप वॉय प्रणालीची चाचणी केल्यानंतर काम सुरु करणे</p> <p>c) सुरक्षा साधनांचा वापर करणे</p> <p>d) सुरक्षिततेच्या दृष्टीने कमीत कमी दोन</p>	सुरक्षा जुते सुरक्षा हेल्मेट हातमोजे व सुरक्षा हेल्मेट हातमोजे व सुरक्षा चष्मे पुरविण्यात येतील

अनु क्र.	प्रक्रिया / पध्दती उपकरण / क्षेत्र	संभाव्य आघात	सुरक्षा उपाययोजना	आपत्ती उद्भवल्यास करण्यात येणाऱ्या उपाययोजना
			व्यक्तिची नेमणूक व्यक्ति व सामानांची काळजी घेण्याकरिता करणे.	
04.	कोळश्याच्या ठिकाणी कच्च्या कोळसा हॉपर	साठलेली सामग्री मुक्त करणे गॅन्ट्री व कोळशा क्रशर जाम होणे	<p>a) गोलिथ क्रेनच्या सहाय्याने क्रेन च्या साहाय्याने जाम हॉपर मोकळा करणे व पाइपसह पॅकिंग द्वारे हाताने ग्रील खालील जाम मोकळे करणे</p> <p>b) जॉव काढण्याकरिता ग्रील वर कर्मचारी पाठविण्यापूर्वी सर्व प्रकारची काळजी घेण्यात येईल.</p> <p>c) आपत्कालिन परिस्थिती मध्ये मदतीकरिता क्रेनवर एक कर्मचारी नेमण्यात येईल व एक अतिरिक्त सहाय्यक</p> <p>d) मार्ग मोकळा झाल्याशिवाय ट्रेन सुरु केली जाणार नाही.</p>	मार्ग मोकळा असल्याची खात्री झाल्या नंतरचे क्रेन करण्यात येईल.
05.	कोळसा साठवणूक डंप	आगीचा धोक्याची शक्यता	<p>a) धुम्रपानास मनाई</p> <p>b) डंप व साठ्याजवळ पाण्याचे नळ</p> <p>c) विद्युतीय साधणे साठ्या पासून लांब ठेवणे</p>	आग लागण्याच्या परिस्थितीमध्ये पाण्याच्या नळांचा वापर करणे आगरहित वस्तु तत्काळ हलविणे आगीच गजर देणे
06.	कोळशाचे बेल्ट, टनेल पिट	a) चूर्ण कोळश्याची धुळ साचणे व सामग्री सांडणे	वेलडींग क्षेत्राची नियमित स्वच्छता करणे निश्चित आहे. जो पर्यंत क्षेत्राची	अतिरिक्त पुरवठा करण्यापूर्वी साचलेली सामग्री

अनु क्र.	प्रक्रिया / पध्दती उपकरण / क्षेत्र	संभाव्य आघात	सुरक्षा उपाययोजना	आपत्ती उद्भवल्यास करण्यात येणाऱ्या उपाययोजना
		b) वेलडींग ढिणच्या विद्युतीय शॉर्ट सर्किट किंवा जळती सिगारंट व उच्चतम उष्णतापमानत वाढ	स्वच्छता पूर्ण होणार नाही तो पर्यंत वेलडींगचे काम केले जाणार नाही. धुम्रपानास सक्त मनाई फायर हायड्रंट केंद्रावर जल छिडकावाची व्यवस्था करण्यात येईल.	तत्काळ काढणे. आग लागण्याच्या स्थितीमध्ये सर्व अग्निशमन उपाय करणे तत्काळ कोळशाचे कार्य थांबविण्यात येतील.
07.	रोटरी किल्ल	a) सामग्री साचन b) रिंग तयार होतांना रोटरी किल्ल जाम किंवा चोक होणे.	a) सहाय्यक रोलर योग्य प्रकारे ठेवणे b) गिर्थ गेयर व टायर्सची नियमित व वारंवार तपासणी करणे c) खाली सांडण्यापासून वाचविण्याकरिता रचनात्मक अडथळे पुरवणे d) किल्लचे तापमान योग्य ठेवणे, अतितापना न करणे	प्लॉट मधिल प्रक्रिया तत्काळ बंध करणे. पुर्नस्थापने करिता थंड होईपर्यंत क्षेत्र सिलबंध करून ठेवणे. किल्ल जाम झाल्यास रिंग तुटण्यापूर्वी प्रक्रिया थांबविणे व थंड करणे. रिंग तुटल्यानंतरच किल्ल सुरु केली जाईल.
08.	नियंत्रण कक्ष	शॉर्ट सर्किटमुळे विद्युतीय आघात शक्य आहे	a) अर्थ लिकेज सर्किट ब्रेकर प्रतिस्थापित करणे b) आघातापासून सुरक्षितते व उपचार तक्ता दाखविणे c) चालकाला अग्निरोधक जुते देणे d) सर्व साधने योग्यप्रकारे स्थापित करणे e) इलेक्ट्रिकेशन ले-आऊट आकृति	विद्युत गळती झाल्यास विद्युत प्रवाह तत्काळ बंद करणे. आघात उपचार व वैद्यकिय सेवा तत्काळ पुरविणे.

अनु क्र.	प्रक्रिया / पध्दती उपकरण / क्षेत्र	संभाव्य आघात	सुरक्षा उपाययोजना	आपत्ती उद्भवल्यास करण्यात येणाऱ्या उपाययोजना
			दाखविणे	
09.	E.O.T क्रेन	दोरी तुटण्याची शक्यता असणे	a) क्रेन आवारात अनोळखी व्यक्तिला परवानगी देण्यात येणार नाही b) दोर व इतर जड सामग्रीची वारंवार चाचणी केली जाईल. c) लाईट संकेत देणारी क्रेन उपलब्ध केली जाईल. d) निर्धारित भरालाच परवानगी देण्यात येईल. e) क्रेन चालक क्रेन चालविण्यापूर्वी अलार्म देईल	कमकुवत दोर तत्काळ बदलविण्यात येईल.
10.	वीज ट्रान्सफार्मर	विद्युत पुरवठा	विद्युत आघात प्रुफ रोधनPCCप्लॅटफार्म	तत्काळ वीज पुरवठा खंडित करणे. विद्युत आघाताने प्रभावित व्यक्तिला उपचार करणे.
		अग्नि	अग्निशामक यंत्र जसे 1. रेतीच्या बादल्या 2. आग विझविण्याचे उपकरण	उपलब्ध साधनांचा वापर करून आग विझविण्यात येईल, गरज भासल्यास बाहेरिल मदत घेण्यात येईल.

8. प्रकल्पाचे प्रभाव

प्रकल्पाचे प्रभाव खाली दिलेले आहेत.

अनु क्र.	प्रभावित बाबी	प्रभावित घटक	प्रभावाचे कारण	अवलंबलेले उपाय
1.	भौतिक संसाधने	वायु पर्यावरण	वायु प्रदूषणाचे निर्गमन	वायु प्रदुषण नियंत्रण प्रणाली म्हणून ESP चे समावेश व प्रतिस्थापना करणे व त्यांच्या प्रभावी कार्याची खात्री करून घेणे
		जल पर्यावरण	पाणी काढणे व प्रदुषित सांडपाणीचे निर्गमन	पाण्याचा अधिकाधिक पुर्नप्रसारण करणे व जल प्रदुषण नियंत्रण प्रणाली चा समावेश व प्रस्थापना करणे आणि त्याचे प्रभावी कार्याची खात्री करून घेणे.
		माती	प्रदूषित सांडपाणीचे निर्गमन, निघणाऱ्या PM चे अवसादन व घनकचऱ्याचे ढिगारा	जल व वायु प्रदुषण नियंत्रण प्रणाली चा समावेश व प्रस्थापना करणे आणि वैधानिक मानकासह घातक कचरा समाविष्ट घनकचऱ्याची हाताळणी व विल्हेवाट करण्यात येईल.
2	जैविक संसाधने	वनस्पती	प्रदुषित सांडपाण्याचे निर्गमन, प्रदूषित निर्गमनाचे अवसाधन	जल व वायुप्रदूषण नियंत्रण प्रणालीचा समावेश व प्रस्थापन
3.	भुसंपादन	जमीन पर्यावरण व सौंदर्यीकरण	विद्यमान जमीन वापरण्याची पध्दत	प्रकल्पाकरिता एकूण 14 हे. जमीन आवश्यकता आहे.
4.	ध्वनी	वसाहत	वैधानिक पातळी पेक्षा अधिक	आवश्यकतेप्रमाणे ध्वनी नियंत्रण साधनांचा वापर

			ध्वनी पातळी उत्पन्न करणाऱ्या उपकरणाचा वापर	करणे. सर्व ध्वनी पातळी स्विकृत वैधानिक मर्यादित ठेवण्यात येईल.
5.	घनकचरा	वसाहत व सभोवतालील पर्यावरण	विषारी रसायनाचे निर्गमन	विटा तयार करणे व परिसर समतल करण्यात निर्मित 2490 TPA अॅश वापरण्यात येईल. कोल गॅसिफायर प्लांट पासून निर्मित 450 KL/आटार पेलेट क्लिन बर्नर मध्ये परत वापरण्यात येईल. 90,000 TPA निर्मित टेलिंग्स ची विल्हेवाट वर सांगितल्या प्रमाणे योग्य प्रकारे करण्यात येईल.
6.	वाहतूक	वसाहत व सभोवतालील पर्यावरण	प्रदुषणाचे निर्गमन, विस्कळीत वाहतूक व्यवस्था	उत्सर्जनाशी संबंधित वैधानिक मानक प्राप्त वाहनाचा वापर, रेल्वे द्वारा वाहतूक, योग्य वाहतूक व्यवस्था
7.	समाजिक-आर्थिक	मानवी, उपजीविका शिक्षण इ.	लोकांची भीड, वसाहत, सद्याच्या मुलभूत व अतिरिक्त भार इ.	प्रतिकूल प्रभाव परिकल्पित नाही. या व्यतिरिक्त त्या क्षेत्रामध्ये प्रकल्प प्रबंधकाद्वारे सामाजिक सुधारणा कार्य योजना केली गेली आहे.
8.	सांस्कृतिक संसाधने	मानवी	लोकांची भीड, वसाहत	प्रतिकूल प्रभाव परिकल्पित नाही

9. अतिरिक्त अभ्यास

MoEF&CC द्वारे जारी केलेले ToR मुद्दांनुसार अतिरिक्त अभ्यास म्हणजे गावातील लोकांशी संपर्क, सार्वजनिक आघात मुल्यांकन, जोखिम मुल्यांकन व आपत्ति व्यवस्थापन योजना हे आहे

10. प्रकल्पाचे फायदे CER

मुलभूत सुविधांमध्ये सुधारणा होतील तसेच सामाजिक संरचनेचा उध्दार होईल त्याप्रमाणे सद्याच्या सुविधा आणि दृढ होतील जवळपास क्षेत्रातील रहिवासींना त्याच्या शैक्षणिक पात्रतेनुसार प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष फायदेशीर राहिल. हा प्रकल्प मुलभूत सुविधेमध्ये जसे रस्ते वाहतूक, शैक्षणिक सुविधा जल पुरवठा व स्वच्छतेचे विकासात्मक सहाय्यक ठरेल. सामाजिक आघात मुल्यांकन अभ्यासाच्या आधारे CER अंतर्गत खालील उपक्रम करण्यात येतील. याव्यतिरिक्त, जनसुनावनी नंतर आवश्यकतेनुसार निधी खर्च केला जाईल कार्यालयीन ज्ञापन क्र. 22-65/2017-IA.III दिनांक 20 ऑक्टोबर 2020 च्या अनुसार जनसुनावनी दरम्यान उपस्थित मुद्द्यांच्या आधारे तपशिलवार CER अंतिम EIA अहवालात देण्यात येईल.

11. व्यवसायिक आरोग्य

मेसर्स दिनानाथ अलॉईड स्टील म्यॅन्युफ्यक्चरिंग प्रा. लि. कारखाना अधिनियमांच्या अंतर्गत आवश्यक सर्व तरतूदी पुरवतील. कामाच्या आधारे प्रत्येक कामगाराला सर्व वैयक्तिक सुरक्षा साधणे जसे सुरक्षा बुट, हेल्मेट च गणवेश देण्यात येईल.

आरोग्याला घातक असे केवळ उष्णता, ध्वनी व धुळ अपेक्षित आहे. त्याकरिता खालील शमन उपाय योजना उपलब्ध करण्यात येतील.

i. उष्णता :

- भट्टी जवळ काम करणारे कामगार उष्णतेच्या संपर्कात येण्याची शक्यता आहे.

- सर्व कामगारांनी वैयक्तिक सुरक्षा साधणे PPE जसे हातमोजे, हेल्मेट, गम बुट, गॉगल्स इत्यादि पुरविण्यात येतील.
- कार्य क्षेत्रा जवळ पाण्याची व्यवस्था केली जाईल.
- भट्टी क्षेत्रा जवळील उष्णतेचे नियमित निरीक्षण केले जाईल.
- यथायोग्य वायुवीजन प्रणाली पुरविण्यात येईल.

ii. ध्वनी :

- मशिन्सच्या कार्यापासून ध्वनीची पातळी महत्वपूर्ण नसेल. जेव्हा की, कार्यक्षेत्रामध्ये सर्व कामगारांना झयर प्लग पुरविण्यात येतील.
- जनरेटर कक्षामध्ये ध्वनिरोधक उपलब्ध केले जाईल.

iii. धुळ:

- सर्व कामगारांना मुखवटे व बाजुनी बंद असे ग्लासेस पुरविण्यात येतील.
- धुळ निर्मित स्रोतांवर धुळ दमन प्रणाली प्रस्थापित करण्यात येईल.
- कामगारांची नियमित तपासणी करण्यात येईल व आवश्यकतेनुसार योग्य उपचार केले जाईल.
- रूग्णालय व सर्व कामगारांच्या नियमित आरोग्य तपासणी करिता सार्वजनिक आरोग्य केंद्र जवळच उपलब्ध असेल.

कामगारांच्या आरोग्याचे मुल्यांकन योजना

- छातीचे एक्स-रे
- श्रवणक्षमता
- स्पिरोमेट्री

- दृष्टी परिक्षण (दूर आणि निकट दृष्टी रंग व इतर कोणत्याही प्रकारचा दृष्टी दोष)
 - ई.सी.जी.
 - हेमोग्राम (रक्ताची तपासणी)
 - युरीन (नियमित आणि सुक्ष्मदर्शक)
 - संपूर्ण शारीरिक तपासणी
 - मस्क्युलो-स्केलोटल डिसऑर्डर (MSD)
 - पाठदुखी
 - किरकोळ आणि प्रमुख सांध्यामध्ये वेदना
 - थकवा इत्यादि
- कामगारांची वर्षातून एकदा आणि त्याच्या नोकरीच्या मुदतीच्या शेवटी वैद्यकीय तपासणी केली जाईल.
 - प्रत्येक कर्मचाऱ्यांची वैद्यकीय तपासणी नोंद स्वतंत्र पणे ठेवली जातील आणि निरिक्षणादरम्यान प्राप्त माहितीनुसार त्या अद्यावत केल्या जातील.
 - कर्मचाऱ्यांचे कार्यकाळ संपल्यानंतर वैद्यकीय नोंदी अद्यावत केल्या जातील.
 - नियतकालिक आरोग्य तपासणी (स्पिरोमेट्रीक चाचण्या) नियमितपणे केल्या जातील.

नियमित तपासणीची वारंवारता

प्रत्येक कर्मचाऱ्यांची सर्वसाधारण वैद्यकीय तपासणी वर्षातून एकदा केली जाईल आणि खालीलप्रमाणे संपूर्ण वैद्यकीय तपासणी घेण्यात येईल.

- 30 वर्षे कर्मचाऱ्यांकरिता, पाच वर्षातून एकदा
- 31-50 वर्षातील कर्मचारी, चार वर्षातून एकदा
- 41-50 वर्षातील कर्मचारी, दोन वर्षातून एकदा
- 50 वर्षे, वर्षातून एकदा

- वैधानिक गरजेनुसार, सर्व उत्सर्जन नियंत्रण प्रणाली प्रस्थापित केल्या जातील आणि मानकानुसार त्याचे पालन करून कार्य केल्या जातील. EMP मध्ये सुचविल्या नुसार दुय्यम फ्युग्युटीव उत्सर्जन देखील नियंत्रित केले जातील. त्यामुळे आरोग्यावर धुळीचे कोणतेही प्रतिकूल परिणाम होणार नाही.
- संयंत्रामधील अधिक ध्वनी क्षेत्रा जवळ काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्याकरिता श्रवणमिती चाचणी केली जाईल. प्रस्तावित व्यापक हरितपट्टा विकास ध्वनी पातळी आणखी कमी करण्यास मदत करेल.

12. पर्यावरण निरीक्षण कार्यक्रम

मेसर्स दिनानाथ अलॉईड स्टील मॅन्युफ्यक्चरिंग प्रा. लि. च्या प्रकल्पामध्ये प्रस्थापित केलेल्या प्रदुषण नियंत्रण उपकरणाच्या योग्यतेचे मुल्यमापन करण्याकरिता पर्यावरणात्मक पडताळणी कार्यक्रम महत्त्वपूर्ण आहे. प्रस्तावित प्रकल्प हा मॅग्निज ऑक्साइड, उत्पादनाचा प्रस्ताव आहे. युनिट करिता तपासणी स्थळासहित पर्यावरणातील गुणाचे नमुने गोळा करणे व विश्लेषण करणे, CPCB / राज्य प्रदुषण नियंत्रण मंडळाच्या मार्गदर्शना अनुसार करण्यात येईल.

मेसर्स दिनानाथ अलॉईड स्टील मॅन्युफ्यक्चरिंग प्रा. लि. द्वारे प्रस्तावित प्रकल्पामध्ये तसेच सभोवतालील परिसरातील प्रदुषण पातळीचे मुल्यांकन MoEF&CC द्वारे मान्यताप्राप्त प्रयोगशाळेच्या माध्यमाने नियमित आधारे करण्यात येईल. त्यामुळे अभ्यास क्षेत्रातील पर्यावरणातील प्रदुषकांची माहिती मिळविण्यासाठी पर्यावरणीय प्राचलाचे नियमित परिक्षण करणे आवश्यक आहे.

तपासणीचे उद्देश

- नवीन विकासा सोबत प्रभाव मुल्यमापन अभ्यासाच्या परिणामाचे तपशिलवार पडताळणी करणे
- गंभीर म्हणून ज्यांची ओळख करण्यात आली अशा प्रदूषकांचा दिशेने मागोवा घेणे.
- नियंत्रण उपाय योजनांच्या कार्य क्षमतेची तपासणी किंवा मुल्यमापन करणे.

- प्रस्तावित सुविधेच्या कृतीमुळे जे चिंताजनक नाही असे प्रभाव मुल्यामापन अभ्यासामधे जे आढळले त्या व्यतिरिक्त नवीन निर्देशांक सुनिश्चित करणे.
- विकासा संबंधित घेण्यात आलेले गृहीतके तपासणे व आवश्यक उपाय योजना प्रारंभ करण्याचे विचलन शोधून काढणे. खाली नमूद केल्याची ` नियमित पडताळणी करण्यात येईल .

- वायु गुणवत्ता
- पाणी व सांडपाणी गुणवत्ता
- ध्वनी पातळी
- मृदा गुणवत्ता
- इकोलाजी संरक्षण व वृक्षारोपन

13. पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना

पर्यावरण आणि सामाजिक संरक्षणाकरिता व तसेच उत्तम पर्यावरण व्यवस्थापन करण्याकरिता, नियमित देखरेख व प्रदूषण नियंत्रण प्रणालीचे कार्यक्षमता, घनकचऱ्याचे पुर्नचक्र व किलनर चा अवलंब व पर्यावरण अनुकूल तंत्रज्ञान पर्यावरणीय सेलद्वारे उद्दिष्ट्य पुर्ण करण्याकरिता खालील कार्य करण्यात येतील.

- 1) प्रकल्प व सभोवतालील क्षेत्राचे पर्यावरणीय निरिक्षण (तिसऱ्या व्यक्तीद्वारे निरिक्षण)
- 2) वायु प्रदूषण नियंत्रण उपकरणांचे नियमित निरिक्षण/तपासणी
- 3) कमीत कमी पाण्याच्या वापराची सुनिश्चिती
- 4) आगीवर व अपघातावर नियंत्रण
- 5) कामगाराचे आरोग्य व सुरक्षितता
- 6) हरित पट्टा व झाडांची देखरेख
- 7) **MPCB** ला सहा महिन्याचे अनुपालन अहवाल सादर करणे
- 8) पर्यावरण व्यवस्थापन सेलची योग्य प्रकारे अमलबजावणी करणे

14. निष्कर्ष

प्रस्तावित प्रकल्पामुळे बफर झोन मध्ये नगण्य परिणाम होईल असा निष्कर्ष काढला जावू शकतो. प्रकल्प सामाजिक-आर्थिक विकासात, मुलभूत सुविधा जसे वैद्यकीय, शैक्षणिक इत्यादि च्या वाढीसाठी सहभागी होईल. क्षेत्राचा "स्थायी विकास" लक्षात घेवून प्रकल्पाचे संचालन केले जाईल.

त्याचप्रमाणे, प्रकल्प व्यवस्थापक सभोवतालील स्थानिक समुदायाच्या सामाजिक-आर्थिक स्तरामध्ये सुधारणेच्या दिशेने सहभाग देण्यास करारबद्ध आहे.

पर्यावरणीय निरिक्षण हे पर्यावरणाच्या योग्य आणि प्रभावी उपाययोजनांच्या व्यवस्थापनासाठी यशस्वी साधन आहे. हे पर्यावरणीय निरिक्षणांच्या परिणामांच्या आधारे आवश्यक असल्यास मध्यंतरी सुधारणा करण्यास व्यवस्थापकास सहाय्यक ठरेल. समुदायावर वरील प्रचंड सकारात्मक परिणामांचा विचार करता त्या क्षेत्राचा सर्वांगीण विकास होईल.